7/4385

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.04.03.02/215 29.12.04* 72082

Konu : Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Iğdır Milletvekili Dursun AKDEMİR'in, Türkiye Cumhuriyeti ile Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti arasında imzalanan Mutabakat Zaptı'na ilişkin (7/4385) esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin gelişmeler ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Bilgi Notu (2 sayfa)

DTM Anlaşmalar Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No:36 Emek 06100 ANKARA
Telefon: (0 312) 212 88 90 Faks: (0 312) 212 87 41
e-posta: turhanf@dtm.gov.tr Elektronik Ağ: www.dtm.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : Dai. Baş. Fatih Turhan

7/4385

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE NAHÇIVAN ÖZERK CUMHURİYETİ ARASINDA 20 NİSAN 2004 TARİHİNDE İMZALANAN MUTABAKAT ZAPTI ÇERÇEVESİNDE KAYDEDİLEN GELİŞMELERE İLİŞKİN BİLGİ NOTU

Malumları olduğu üzere, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerine komşu ülkelerle sınırı bulunan illerde STM'ler kurulmasına ilişkin 2003/5408 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10 Nisan 2003 tarih 25075 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu çerçevede Iğdır ilinde Nahçıvan'a yönelik bir STM kurulması amacıyla çalışmalara başlanmış, Dış Ticaret Müsteşarı başkanlığında Nahçıvan'a yapılan resmi ziyaret vesilesiyle de konuya ilişkin bir Mutabakat Zaptı 20 Nisan 2004 tarihinde imzalanmıştır.

Sözkonusu ziyaret vesilesiyle yapılan görüşmelerde Nahçıvan tarafına STM'ye konu olacak ürünlere ilişkin tekliflerimiz listeler halinde verilmiş ve karşı teklifleri istenmiştir.

Ancak, Nahçıvan tarafından konuya ilişkin bir görüş alınması mümkün olmadığından, 2004 yılı Haziran ayında Iğdır'da yapılması planlanan toplantının da ileri bir tarihe ertelenmesi zarureti hasıl olmuştur.

Öte yandan, Nahçıvan'dan halihazırda ülkemize gelen ürünler yaş meyve ve sebze ile sınırlı olup, bu ürünler yolcu beraberi eşya kapsamında işleme tabi tutulmakta ve herhangi bir vergi tahsil edilmemektedir. Nahçıvan tarafının ihtiyaçları gözönüne alınarak yaş meyve sebze getirilmesi uygulamasında miktar sınırı 200 kg'dan 300 kg'a çıkarılmış, ürün bazında süreler yeniden tespit edilmiştir.

Nahçıvan sınırında kurulması planlanan STM'nin etkin çalışması ve istenen verimin alınabilmesi için öncelikle Nahçıvan'daki tarımsal üretim yapısının yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

Bu konudaki çalışmalarımız aşağıda özetlenmiştir.

1994 yılından buyana, Nahçıvan'da şeker pancarı üretiminin desteklenmesi ve Ağrı Şeker Fabrikasında işlenen ürün miktarının % 9,5'inin Nahçıvanlı üreticilere verilmesi suretiyle bir tarımsal destek politikası sürdürülmektedir.

Şeker pancarı üretiminde, tohum ve gübre ihtiyacı Türkiye Şeker Fabrikaları tarafından temin edilmekte, ekim makinaları da yine TŞF tarafından Nahçıvan'da kullandırılmaktadır.

Ancak, TŞF'nin sözleşmeli üretim yoluyla sürdürdüğü bu sistem, Nahçıvan'da şeker pancarı üretiminin, imzalanan protokollerde yer alan miktarların çok üstünde artmasına da yol açmaktadır. Ülkemiz pancar üreticilerine kısıtlama getirilirken, Nahçıvan'dan öngörülen miktarların üstünde alım yapılmasının gerek üreticilerimiz, gerekse TŞF açısından olumsuz sonuçlar doğurmaktadır.

Bu çerçevede, şeker pancarı üretiminin tedricen azaltılması, buna karşılık Nahçıvan'da, ülkemizde üretim açığı olması nedeniyle ithal edilen, başta ayçiçeği, mısır ve yemlik soya fasulyesi gibi yağlı tohumlu bitkilerin, organik tarım ürünlerinin ve bağcılığın sözleşmeli üretim sisteminin tesis edilmesi suretiyle desteklenmesi hususu 20 Nisan 2004 tarihli Mutabakat Zaptı'nda yer almıştır.

Bilahare, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız kanalıyla, ülkemiz ihtisas kuruluşları olan Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri ile konu değerlendirilmiş, Karadeniz Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından bu projenin gerçekleştirilebileceği anlaşılmıştır.

Nahçıvan'da yağlık ayçiçeği ekiminin teşvik edilmesi için hibrit tohum ve teknik destek sağlanmasına, üretilen ayçiçeğinin kurulacak alım merkezleri vasıtasıyla sözleşmeli tarım kapsamında üreticilerden alınmasına ve mevcut aşamada Nahçıvan'ın başta ayçiçeği olmak üzere, yağlı tohumlu bitki üretim potansiyelinin saptanmasını teminen bir etüd yapılmasına karar verilmiş ve bu amaçla, ilgili kuruluşlar tarafından gerekli çalışmalara başlanmıştır.

Nahçıvan'da alternatif tarımsal üretim projelerinin hayata geçirilmesi, kurulacak olan STM'nin de amaca hizmet edecek ve etkin çalışacak bir yapıda tesisine imkan sağlayacaktır.